

partii naleraq

Nuuk, 14. juuli 2017.

UPA 2017/71

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara.

Inatsisartut aalajagiiffigisassaattut siunnersuut Naalakkersuisut peqquneqassasut Nunatsinni nioqqutissat akiisa OECD-imi inuussutissat naliginnaasumik akiisa agguaqatigiisinnerinut naleqqiullugu nunatsinni qaffasippallaarujussuarnerisa sumik tunngaveqarnersut misissussagaat. Misissuinerup malitsigissariaqassavaa iluarsiiisoqarnissaanut kiisalu ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu qanoq akit appartinnissaannut siunnerfimmik aaqqisoqassasoq. Misissuineq UKA 18-imi inatsisartunut saqqummiunneqassasoq innersuussutigineqarluni.

(Inatsisartuni ilaasortaq, Per Rosing-Petersen, Partii Naleraq).

Tunngavilersuut:

Nunatsinni nioqqutissat akii akuersaarneqarsinnaanngitsumik qaffasippallaarujussualernikuupput, ilaqutariinnullu aningaasaqarnikkut ilungersunareeqisumi suli artukkiinerulersitsiinnarnikuullutik, tamannalu naapertuutinngilaq.

Siorna namminerisannik nioqqutissat ulluinnarsiutaanerusut 20 missaat allattoriarlugit maani (eqqaaassuarput Nuummi nioqqutissat agguaqatigiisillugu sineriammi piffinnut allanut sanilliullugit akikinneerarsuummata) Brugseni Pisiffimmilu akii (pitsaassuseq assigiitinniarsariivillugu, OECD-p akinik sanilliussinermi pitsaassutsip assigiinnissaa pillugu piumasaqatai sapinngisamik malillugit). Taava nunanut allanut angalanera iluatsillugu siorna København, Danmark niuertarfiit tallimat nioqqutissat taakkorpiaat akii aamma allattorpakka. Eqqaamassuarput Danmarkimi nioqqutissat akitsuuteqarput MOMS-imik taaneqartartumik, maani taamaattoqanngilaq.

Taava ataani OECD aammalu EU Stat (EU-p naatsorsueqqissaartarfia kisitsisit 2015 aamma 2016-meersut) nunat akornanni agguaqatigiisillugu akinik sanilliussinera kakkigussatut ilannguppara aamma misissoreerlugu Bulgariap Ungarnillu aallartitaqarfii ikiortigalugit taakkunani nioqqutissat akii niuertarfiit iluanaarutissartik suli qaavanut ikkunagu (net/en gros price) akiisa appasinneri pissarsiaraakka. Tassanilu uku kakkiussani nunat akornanni sanilliussinerit uppernarsisiinnarlugit. Assartuussinerup akisunera neqitsiullugu qaffasiinerartarneq, eqqartorneqarsinnaavoq, oqassallunili taanna kisimi pisuusoq eqqunngilluinnarpoq, sulimi annertunerujussuarmik tunngaveqartoq ataani takuneqarsinnaavoq.

Siorna UKA2016-mi immikkoortoq 144-mi quleqttamut tunngasumik ilaatigut oqallititsigama imatut nassuiaavunga:

“Nioqqutissanik nuna tamakkerlugu kiffartuussinissamut qulakkeerinnittussat inuiaqatigiit piginneqatigiiffiat KNI.

Siullermilli una: EU Naatsorsueqqissaartarfiata nutaarsiassaqaarfia EU Stat/Newsrelease (kakkiussap EU naatsorsueqqissaartarianiit aappaa) pillugit ilaatigut ima nalunaaruteqarpoq:

partii naleraq

Aggvaqatigiisillugu EU-mi atuisartumut akeq kiffartuusseriaaserlu 100-miikkaagat, akikinnerpaaffiani Bulgariami 48-rusarpoq Danmarkimilu 138-sarluni – imatut paasillugu: Assersuutigalugu Bulgariami atuisartumut nioqqutissaq 48 koruuneqaraangat Danmarkimi nioqqutissaq taanna 138 koruuneqartarpoq.

Tassa imaappoq nioqqutissaq taannarpiaq pingasoriaatingajammik Bulgariami Danmarkimiit (EU-p iluani) akikinneruvoq.

Erseqqisaavaticissavara EU Stat (ec.europa.eu/eurostat) aammalu OECD (oecd.org) misissuinnermini, sualummik akinut tunngatillugu, nioqqutissap pitsaassutaasa assigiittuunissaa matematikkimi naatsorsueriaaseq malillugu qulakkeerneqartarmat, taamaattumik akinik naleqqersuussinermi qulakkeerneqartarpoq pitsaassuseq assigiittoq tunngavigalugu akinik assersuusiortarput.

Taama nassuiaateqariarlunga immitsinnut aperisariaqarpugut, una inuiaqatigiit pigisaat, inuiaqatigiinnik kiffartuussinissamik siunertaqartoq piginneqatigiiffik, sumut nioqqutissat kalaallinut tunisartagassani aasarpai? Sooq nioqqutissaq, pitsaassuseq innarlinngiivillugu affaa ataatingaatsiarlugu akilik EU iluinnaani aasinnaaguniuk, sooq inuiaqatigiit suliffeqarfiup pigisaata inuiaqatigiit kiffartuusani akisunersiuutissavai?

Nunatta niueqateqarnerata akikinninngorujussuarlugu allannortinneratigut, akissarsiat/utoqqalinersiutit/ilinniarnersiutit qaffanngikkaluarlugit pisiniutigisinnaaneri 30-40%-imik qaffassinnaangaluarpagut, tassuunalu aamma atugarissaarnerulerneq aqutissiuullugu.”

Inuiaqatigiillu suliffeqarfinnik piginnittut inissisimanerat iluaqutsiullugu nunanut allanut sanilliulluta iluarseeriarnissamut periarfissaginnerpaajulluta suli taamannak allorianngilagut.

Nalunngilarput akissarsiat qaffannerisa aningaasat nalikinnerulerneranik aammalu unammillernermi ajornerulersitsisartoq. Niueqateqariaasittali nunanut allanut akikinnerusunut allannortilaarneratigut, sulisartukkormiuugutta, utoqqalinersiuuteqarutta ilinniarnermusiaqaralaruttaluunniit, taakku pisartagaasa qaffasissusaat nikisinniivillugu pisisinnaassuseqarnerat 30-40% tungaanut annertusisinnaavarput. Utoqqatsissusissarsiorneq aporfissarsiorneq piffissaanngilaq, qinikkatununa atugarissaarnerulersitsinissamik aqutissiuusissaasugut, killormuunngitsaq.

Taamaattumillu Naalakkersuisut kinguarsaqqinnagu suliaq aallartittariaqapaat, sualummik nunatsinni erloqisitat taama amerlalluinnartigitillugit, soorlu asseq kakkiussami nunatta naatsorsueqqissaartarfiata tamanna ersarissumik takutikkaa.

Qujanaq

Allaffissornikkut aningaasatigullu pisortanut kingunerisinnaasai:

Naatsorsuutigineqarpoq misissueqqissaarnerup suliarinera katillugu sulisup ataatsip AC-tut atorfillip ukiumut sulineranut naatsorsuut aallaavigalugu, ukiup ataatsip affallu missaani suliarineqarsinnaassasoq, tamannalu 750.000 kruuninik naleqassaaq. Tassunga ilaatinneqarput suliamik nutserinerit il. il. Tassungalu ilanngullugu naatsorsuutigineqassaaq misissueqqissaarnermi allaffissornertigut piffissamik atuisoqarnerunissaa, sammisap imaanut tunngatillugu ilisimasallit avataaneersut isumasioqatigisarnissaat pisariaqartinneqassagami. Tamatumunnga atatillugu

partii naleraq

saneqqunneqarsinnaassanngilaq sammisamut tunngatillugu immikkut ilisimasallit ilisimasanik immikkuullarissunik pisariaqartitanik aallerfigisarnissaat, tamannalu allaffissornertigut aningaasartuuteqarnermik kinguneqassalluni.

Allaffissornikkut aningaasatigullu namminersortunut kingunerisinnaasai:

Siunnersuut namminersortunut aningaasatigut sunniuteqassanngilaq.

Allaffissornikkut aningaasatigullu innuttaasunut kingunerisinnaasai:

Siunnersuut innuttaasunut aningaasatigut sunniuteqassanngilaq.

Kakkiussat:

<http://ec.europa.eu/eurostat/statistics->

[explained/index.php/File:Price level index for household final consumption expenditure \(HFC E\), 2016, EU-28%3D100June.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Price_level_index_for_household_final_consumption_expenditure_(HFC_E),_2016,_EU-28%3D100June.png)

<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/6889786/2-19062015-BP-EN.pdf/15b2ae50-1da6-48e1-be99-8593395eab92>

<https://data.oecd.org/price/price-level-indices.htm>

<http://bank.stat.gl/temp/INDP62015517423618.xls>